

***Логіка та перспективи дослідження трансформаційних процесів
в освіті в умовах війни та повоєнного відновлення України***

*І.В. Саух,
доктор економічних наук, професор,
головний науковий співробітник
відділу економіки та управління
загальною середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України*

Одним з ключових трендів сучасності є динамізм соціальних і економічних процесів, який виникає в глобальному світі та впливає на функціонування кожного соціуму. Надзвичайно актуалізується аналіз сучасних реалій освітньої системи України, що зумовлює звернення наукової спільноти до проблеми трансформації в освіті, реагуючи на кризу в короткостроковій перспективі,

усуваючи соціально-економічні наслідки військової агресії росії у середньостроковій перспективі та переосмислюючи існуючу систему освіти та її управлінський потенціал у довгостроковій перспективі.

Узагальнено різні наукові точки зору за темою дослідження у вітчизняному просторі педагогічної науки. *Сформульовано* наступний висновок: наразі не існує єдиної думки щодо змісту понять «трансформація», «трансформаційний процес», «трансформаційний процес в освіті», «трансформаційний процес в управлінні освітою», «управління трансформаційними процесами в освіті», а контури загальної методології теорії трансформацій в освіті з огляду на це не вимальовуються навіть віддалено.

З'ясовано, у площині педагогічної рефлексії, пов'язаної із феноменом трансформації освіти, виникає принаймі декілька актуальних завдань. *Обґрунтовано* в якості пріоритетного в означеному проблемному колі питань процес формування креативної компетентності керівника закладу освіти, який залишається вкрай актуальним та потребує ґрунтовного аналізу, особливо в контексті визначення адекватних педагогічних умов забезпечення його ефективності. *З'ясовано*: наукові підходи до визначення ролі креативності в спеціальній літературі є різноманітними, що пов'язано із несформованістю наукового тезаурусу, нечіткістю трактування терміну, неоднозначністю та множинністю класифікаційних ознак.

Розроблено: «Анкета для керівників закладу загальної середньої освіти» з метою підтвердження обґрунтованості позиції автора щодо необхідності реального перетворення, трансформації суб'єкта управлінської діяльності в освітній сфері. На основі анкети здійснено експериментальне дослідження, що передбачало широке опитування керівників ЗЗСО різних регіонів України із застосуванням технології дистанційного анкетування за допомогою гугл-форми. В опитуванні станом на 26.11.24 взяли участь 1503 керівники закладів середньої освіти України, розподіл за типом освітньої установи представлено (рис. 1).

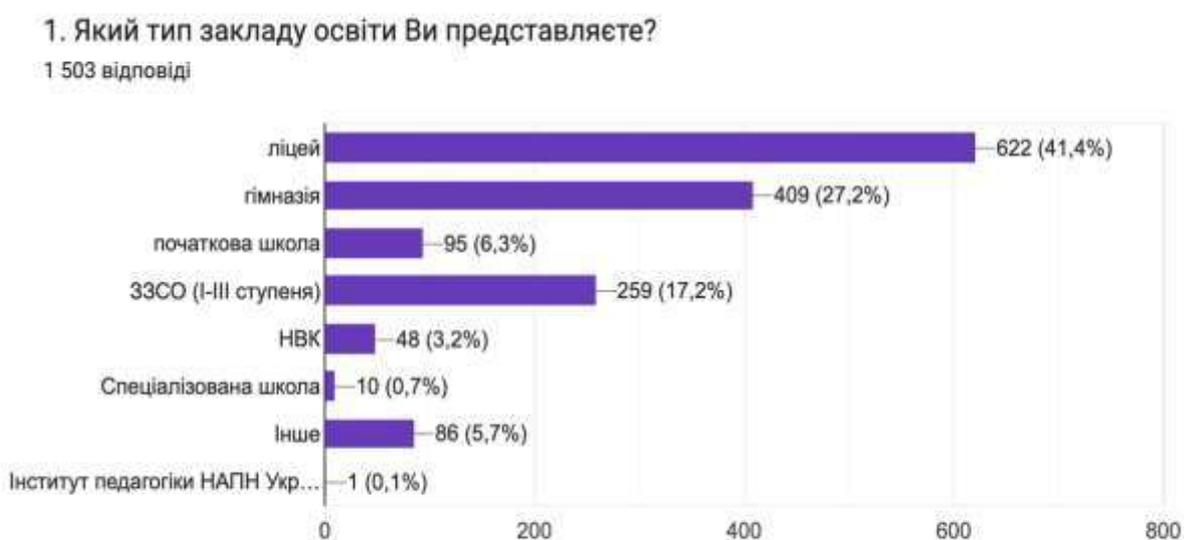


Рис. 1. Розподіл респондентів за типом освітньої установи

Проаналізовано відповіді респондентів в анкеті на питання щодо ставлення до застосування концепції креативної управлінської діяльності в практику роботи керівника закладу освіти: «позитивно» - 82,5%.

Відтак, *доведено*, становище країни в геополітичній конкуренції в ХХІ ст. все більшою мірою визначають трансформаційні процеси в освіті, розвиток науки, інформаційне середовище, здатність освітньої системи здійснити повноцінний перехід до моделі креативної управлінської діяльності, спроможної генерувати та реалізовувати високу творчу активність керівників в освітній сфері.